

MŪSU KELIAS

Lietuva
Tėvynė
mūsų...

LITHUANIAN NEWSPAPER „OUR WAY“

AUTHORIZED BY EUCOM HQ, CIVIL AFFAIRS DIVISION

Nr. 5 (117) IV metal

LIETUVŲ SAVAITRAŠTIS

Dillingen/D., 1948 m. sausio 29 d.

Vadovavimo reikalu

Visai suprantama, kad kiekvienam iš mūsų labai svarbu, jog vadovavimas bendruomenel būtų atiduotas tinkamas rankas, nes nuo jų priklauso gana daug. Tinkami žmonės visuomenės padėti gali žymiai pagerinti. Juk per juos, o ne per ką nors kitą mes giname savo reikalus mus globojančiose įstaigose ir ieškome užtarimo pas atsakingus asmenis. Su jais, o ne su kuo nors kitu pirmiausia susiduria visos tos komisijos, nuo kurių daugeliu atvejų priklauso ar gali priklausyti mūsų ateitis. Tinkami, mus reprezentuoti sugebą žmonės čia gali daug padėti ne tik atskloms kolonijoms, bet ir visai mūsų bendruomenel.

Mes visi taip pat puikiai žinome, kad daug kas laimima per vadovaujančių asmenų sugebėjimą palaikyti glaudų asmeninį kontaktą. Tačiau šitam asmeniui kontaktui yra stamos ypatingos sąlygos ir specifiniai reikalavimai. Pavyzdžiui, koki asmeninį kontaktą gali palaikyti mus reprezentuojąs žmogus, jeigu jis, išskyrus lietuvišką liežuvį, kitaip visai nesusikalba. O, kaip pasirodo, mes tokių „reprezentatorių“ savose kolonijose vis dėlto turime. Suprantama, kad svetima kalba nėra absoliuti sąlyga tinkamai reprezentacijai, tačiau ji yra viena iš būtinų sąlygų. Galimas daktas, kad žmonės, kurie tokią sąlygą sutinka būti renkamuais, kolonijai reprezentuoti, turi labai gerų norų, bet deja, šiuo laiku vien tu gerų norų dar nepakanka. Renkamieji turi atitikti laiko ir aplinkybių statomus reikalavimus.

Nėra mažiausios abejonės, kad savosios kolonijos o tuo pačiu ir visos bendruomenės atstovavimui turi būti renkami visus dabarties reikalavimus atitinkanti žmonės. Gyvenamasis momentas reikalauja, kad kolonijų vadovavimą į savo rankas paimtų tinkami žmonės, nes visa mūsų bendruomenė pergyvena didelės reikšmės turintį pereinančią periodą. Nuo šio momento įvykių didele dalimi priklauso mūsų tautos išsklaidymas arba sutelkimas. Ką tai reiškia mūsų tautai, kiekvienas mes puikiai suprantame. Todėl tie žmonės, kurie visa tai gali tinkamiausiai atlikti, kurie sugeba vykdyti ne papilinius, bet platesnės prasmės tautinius reikalavimus, turi ne tik teisę būti išrinktais, bet ir pilietinę pareigą imtis jiems tinkančios darbo naštos.

Iš kitos pusės, mūsų kolonijos norėdamos, kad jas reprezentuotų tinkami žmonės, privalo visada atsiminti, jog tas darbas šiuo metu yra pats nedėkingiausias, jog jis reikalauja pasišventimo, pririša prie vietos, apkrauja atsakomybe, išsemia kantrybę ir t. t., o medžiaginės naudos jokios neduoda. Todėl, jei mus pasiekia nusiskundimai, kad nuo vadovaujančių vietų atsiskako kvalifikuoti žmonės, mes negalime užsimerkiti prieš pačios bendruomenės kaltes. Labai dažnai neatsakingi elementai, vadovaudamiesi vienokiais ar kitokiais asmeniniais išskaičiavimais, drąsio purvas vadovaujančius asmenis, prasimanoma įvairiausių nesąmonių ir visuomet stengiasi sumaišyti pėdas tiems, kurie ieško teisingo kelio. Tokiu atveju visuomeniniai reikalai supinami su asmeninim intrigom. Dėl to tie žmonės, kurie jau vieną kartą buvo sutikę imtis vadovavimo darbo, arba tie, kurie pamatė, kaip vadovavusieji buvo be mažiausio pagrindo užpuldinėjami ir niekinami, laikosi nuošaliai.

Tačiau, kaip ten bebūtų, gyvenamuoju momentu niekas iš patyrusių žmonių neturėtų teisės atsisakyti nuo vadovaujamojo darbo, nes gyvename didelės reikšmės turinčias dienas, kurioms patikėtas mūsų tautos sunykimas arba išsaugojimas.

Vladas Minvydas

Laikas V. Europai konsoliduotis

Pareiške D. Britanijos užsienių reikalų ministeris E. Bevinas

D. Britanijos užsienių reikalų ministerio p. Ernest Bevin sausio 22 d. parlamente pasakyta kalba susilaukė didžiausio pritarimo visame pasaulyje, išskyrus komunistinius kraštus. Pasak britų spaudos, ši kalba atvertusi naują Europos istorijos lapą.

Bevinas pareiškė, kad „Vakarų Europai konsoliduotis jau pribrendęs laikas“ ir todėl Britanija pradėsianti seriją pasitarimų. D. Britanijos vyriausybė niekad neveiksianti prieš Sovietų Sąjungą ar bet prieš kuri kitą kraštą, bet ji esanti pasiryžusi organizuoti Vakaruose vienminčius, kaip kad Sovietai yra suorganizavę vienminčius Rytuose. Britanija ir Prancūzija kartu yra pasiūliusios Belgijai, Olandijai ir Luksemburgiui kalbėtis dėl sutarčių. „Po to, sakė Bevinas, mes eisime toliau už mūsų ratelio prie kalmynų ir svarstysime susijungimo klausimą su kitais istoriniais Vakarų civilizacijos nariais, įtraukiant naująją Italiją į šią didelę koncepciją, į Vakarų Sąjungą“.

Ministeris palietė trijų zonų sujungimo klausimą ir pastebėjo, kad tuo reikalu pasitarimai bus vedami visų trijų kraštų.

Palietęs keturių didžiųjų pokarinius santykius, p. Bevinas pareiškė, kad įvykių raida parodžiusi, jog Sovietų Sąjungą savo politikai naudojanči visais priemonėmis, kurias ji turi savo galioje, kad galėtų komunistai kontroliuoti ne tik Rytų Europą, kaip dabar pasirodė, bet taip pat ir Vakarų.

„... Komunistų procesas vyksta be atvangos kiekviename krašte. Mes esame matę žaidimą Lenkijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje ir neseniai Rumunijoje; iš mūsų turimų informacijų aiškėja, kad pastangos dedamos ir bet kur kitur“.

Dėl Graikijos p. Bevinas pažymėjo, kad nesvarbu esą kokie ten rinkimai būtų buvę ir nesvarbu kokią ten vyriausybę — socialistinę, monarchistinę, darbielių, liberalų ar koalicinę — būtų sudarę, vistiek be atvangos siekti „kraštą įtraukti į

Sovietų orbitą“. Jis išpėjo Rusiją, kad Graikijos įvykiai gali turėti rimtų pasekų.

D. Britanijos principai

Ministeris, kalbėdamas apie organizaciją, išdėstė principus, kuriais vadovaujasi Anglija. Jo pareikšti principai taip formuluoti:

Pirma — nė viena tauta Europoje neturi dominuoti, antra — senoji jėgų pusiausvyros koncepcija turi būti, jei galima, palaikoma.

trečia — ligšiolinių keturių galybių jėgų pusiausvyros bendradarbiavimą ir visoms Europos tautoms pagalbos koncepciją pakeisti, sutelkiant progą mažosioms tautoms įsiterpti po

keturių skėčių visal neįsitraukiant konflikto baimės.

Tai pagrindiniai Britanijos užsienių politikos principai. Toliau jis taip sako:

„Bet jo didenybės vyriausybė negali sutikti su keturių galybių bendradarbiavimu, nes viena iš keturių siekia primesti savo politinę ir ekonominę sistemą mažoms tautoms“.

Kada komunistų atstovai pradėjo daryti priekaištus p. Bevinui, tada

jis jiems atrėžė: „Aš sekū komunistų filosofiją — niekad nepasitraukti iš kelio“. Tada sukėlė audrą aplopdimentų ir juoką.

Tautų konsolidacijos principai

Bevinas nurodė, kad britų demokratini socializmas yra pagrįstas tokiomis principais, kurie atitinka vakarų Europos daugumos žmonių norus. „Laisvosios Europos tautos turi dabar susiburti artiau. Šios tautos turi daug bendra. Jos aukojasi kare — siekia ekonominių teisių bei laisvės ir gyvenimo koncepcijos. Šie visi dalykai yra mums visiems bendri“.

Kai Vakarų Europa bus ekonomiškai atstatyta ir atsistos ant savo kojų, ji galės žvelgti į Pietų Afriką, į Karalią, į Užjūrio teritorijas, ne tik Britanijos, bet ir į Prancūzijos, Belgijos, Olandijos ir Portugalijos užjūrių kraštus. Tarp šių kraštų nėra jokio socialinio ir ekonominio konflikto.

„Jei mes sutrauksime šiuos milžiniškus šaltinius į krūvą, sako p. Bevinas, jie išsilies per Europą, Vid. Rytus, Afriką iki Tolimųjų Rytų ir pagaliau visas pasaulis taps turtingesnis“.

Ministeris, palietęs JAV ir Marshallio planą, padarė tokią išvadą:

„Jei dabartinis Europos padalijimas tėsia, tai bus dėl Sovietų vyriausybės veiksmų ir valios. Toks padalijimas būtų nepastovus, kaip tvirtina Sovietų aukščiausios įstaigos ir net pats Stalinas. Mūsų atstatymo greitis ir mūsų laimėjimų sėkmė būtų atsakymas į visus mėginimus sušaldyti pasaulio žmones į priešiškas stovyklas“.

D. Britanijos užsienių reikalų ministeris p. Ernest Bevinas baigė savo kalbą šiomis mintimis:

„Aš pats reikalauju iš savęs mažiausiai, kad mano gyvenimas būtų pasvęstas ne tautoms skaldyti, bet joms jungti. Tai toks yra dabartinis mano tikslas ir toks yra Jo didenybės vyriausybės siekimas“.

Tautiečiai

Diena iš dienos daugumas mūsų tikimės apleisti stovyklas, iškelti ten, kol ateis laikas ir galėsime grįžti mūsų brangiojo tėvynėn.

Kiekvienas išvykstantis platesnį pasaulin tampa mūsų tautos atstovu kitų tautų tarpe. Kaip mūsų išlaidų gyvenimui, kokią sudarys apie save nuomonę, taip tenyksiškai spręst apie mūsų tautą. Gražus elgesys, išvermingas ir sąžiningas darbas aukštins mūsų tautą, kels užuojautą jos nelaimėse, artins jos išlaisvinimo valandą. Išsivežtos blogybės grąsis ir tai, kas mūsų tautos labai pastekta.

Tad besirengdami naujan gyvenimo tarpinį pasižvalgykime po savo stovyklas, atkreipkime visu rimtumu dėmesį į pasitaikančias mūsų tarpe negeroves.

Tai šen tai ten pastebime per mažą tautinio aktyvumo ir susipratimo, nepakankamai religinio jautrumo, o kartais pritrūkęs ir moralinio santūrumo, reikiamo moralinio aukštumo. Tačiau dauguma mūsų vardul ir ateičiai kenkiančių veiksmų kyla iš girtavimo.

Katalikiškosios Akcijos Centras kviečia visus tautiečius į kovą prieš religinio, tautinio ir moralinio gyvenimo negeroves. Iki Šv. Velykų nusipurtykime nuo savęs šių negerovių dulkes, kad Kristaus prisikėlimo šventę sutiktume visokeriopai skaldresni.

Artimiausiu žingsniu į šią veiklą pirmąją vasario mėn. savaitę (vasario mėn. 1—8 d.) skelbiame blaivumo savaitę.

Gerb. stovyklų kapelionus prašome šiuo klausimu pasakyti bent po vieną pamokslą, žurnalistas — pagražinti girtuokliavimo žalos klausimą spaudos skiltyse; medikus ir visuomenininkus — paskatinti ir parengimais parodyti tikrąjį alkoholio žalą; o kiekvieną tautietį — privaliais pasikalbėjimais ir tarpusaviu santykiavimu įnešti savo dalelę kovoj prieš girtavimą. Tenelieka nė vienos vietos nė vienos arties, kur būtų šis reikalas nepaliestas. Sukruskime!

Lietuva pasauliui žinoma kaip katalikiškas kraštas. Tad visi visur ir visuomet pasirodykime sąmoningais katalikais ir tauriais, giliai susipratusiai lietuviams!

Katalikiškosios Akcijos Centras

Viduržemis ir Vidurinieji Rytai

AMERIKA, BRITANIJĄ IR RUSIJĄ STIPRINA SAVO POZICIJAS ĮVAIRIOSE STRATEGINĖSE VIETOSE

Paskutiniu metu Viduržemio ir Viduriniųjų Rytų srityje suintensyvėjo kariniai pasiruošimai bei strateginių vietų užėmimas. Norėdami supažindinti skaitytojus su tais įvykiais, pateikiame The New York Times bendradarbio Hanson W. Baldwin samprotavimus. — Red.

Viduržemio jūra, senovės civilizacijos centras, paskutinėmis savaitėmis tapo nauju strateginiu židiniu „šaltajame kare“, kuris vyksta tarp JAV ir Rusijos.

JAV paskelbė, kad jos netoli nuo Tripolio, Libijoje, iš naujo atidarė karo meto aerodromą. Britanija pasisakė, jog ji ketina perkelti savo kariuomenės didžiumą iš Palestinos į Kipro salą, o Rusija tęsia ekonominį ir politinį savojo Balkanų bloko konsolidavimą. Epizodinės partizanų kovos Graikijoje tęsiasi ir visai nematyti reiškiniai, kad jos užsibaigtų. Stebėtojai mano, kad Italijos komunistai ruošiasi pradėti naują streikų bangą ir galimą ginkluotą sukilimą. Esą aišku, kad Viduržemio „šaltasis karas“ vis daugiau nustoja savo šaltumo.

Naujas „konflikto teatras“ seniai jau yra svarbus strategiskai, politiskai ir ekonomiskai.

Rusijai Viduržemis suteiktų neužšalantį uostą ir būtų jai išėjimas iš savo uždarytų jūrų. Į Dardanėlų

valdymą rusai reiškia pretenzijas jau iš seno. Graikijoje komunistų dominavimas uždengtų Turkiją ir reikiamu laiku, gal būtų galėtų kontroliuoti sąsaičius į Juodąją jūrą. Italija ir Graikija geografiškai dominuoja viduriniame Viduržemyje, šių dviejų kraštų valdymas galėtų per Viduržemio jūrą skaudžiai pažeisti, kaip II-sis pasaulinis karas parodė, taip vadinamą britų „gyvybės liniją“.

Ką reiškia Viduržemis Rusijai?

Plačia žodžio prasme tariant, Viduržemis Rusijai yra naudingas dviem požiūriais — defenzyvinis ir ofenzyvinis, t. y. pirmuoju atveju ji apsaugotų nuo potencialaus angliamerikiečių jūros galybės flankavimo toje srityje ir antruoju — ji galėtų pulkti angliamerikiečių pozicijas Viduriniuose Rytuose bei Vakarų Europoje, o to pasekoje komunistai galėtų išsiplėsti tose srityse ir net Afrikoje.

Britanijai Viduržemis seniai sudarė aiškia „gyvybinę liniją“ ir kartu tylią sąjungą su JAV „šaltajame kare“. Bet II-sis pasaulinis karas parodė, kad šis jūrinio susisiekimo linija tarp Britanijos ir Vid. Rytų, Indijos bei Ramiojo vandenyno nebuvo strategiškai „gyvybinė“, nors toji linija yra trumpa ir svarbi, šios vietose buvo pasirinktas kelias aplink Gerosios Vilties iškyšulį.

Atradus naujus minų tipus, atominę bombą, ilgų distancijų lėktuvus ir paaiškėjus, jog jie gali grėsti Suezio kanalui, būtų priversta pasirinkti vėl tą patį kelią aplink iškyšulį, jei tai prisireiktų. Šie planai yra nustatyti, jūrų ir oro bazės Afrikoje ir aplink ją yra įrengtos ir iš-tobulintos, kad galėtų apsaugoti tą iškyšulio kelią. Bet daug sutrumpės Viduržemio kelias naftai gabenti tada, kai bus užbaigti tiesti Trans-Arabijos vamzdžiai, o tuomet suprastės ir ekonominė bei strateginė problema: britai, aišku, norės Viduržemį pasilaikyti sau tol, kol bus galima.

Karinė svarba

Vis dėlto didžiausia Viduržemio svarba tiek Britanijai, tiek Amerikai yra ne komerciniam, bet kariniam reikalams. Jos dideli vandenys, pridenkti žemės masių, sudaro galingus strateginius vartus į didžiuosius Eurazijos žemių plotus. Kitais žodžiais, išraižyti Viduržemio pakraščiai sudaro sąlygas stipriam kariniam mūsų aviacijos ir laivyno pasiruošimui prieš Rusiją.

Rytinė Viduržemio srities dalis ir Šiaurinės Afrikos žemynas mūsų strateginiams oro pajėgų bombonešiams teikia puikias bazes, iš kurių galėtų būti pasiekta daug svarbių Rusijos pramonės centrų. Kitaip tariant, angliamerikiečių Viduržemio srityje dominavimas mums teikia strateginį tūzą.

Bet ir priešingai bus teisybė. Jei ši sritis būtų prarasta, tada ne tik

Reikšmingas laimėjimas

Prancūzijos Respublikos prez. Auriolel priėmė audiencijoje Lietuvos pasiuntinybės patarėją ir Latvijos pasiuntinį, kurie jam teikė Baltijos

tautų peticiją, pasirašytą buv. prezidentų, min. pirm-kū, bažnyčių hierarchų ir dabartinių politinių organų. -E-

(Paraiga 7 pusl.)

MŪSŲ KELIAS

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

Iškeliami imigraciniai netikslumai

AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Gruodžio mėnesį Clevelande buvo suruoštas vakarinės Amerikos dalies Citizens Committee for Displaced Persons suvažiavimas, kuriame dalyvavo labai daug įtakingų JAV politikų ir visuomenininkų. Suvažiavimo dalyvių tarpe buvo matyti gen. McNary, kongresmanas Bender ir kt. Tame suvažiavime gausiai dalyvavo ir lietuviai. Suvažiavimo metu Lietuvai Vaduoti Sąjungos pirmininkas inž. Žiūrys, kalbėdamas apie tikslinę tremtinių išleidimą į JAV, išskėlė šiuos reikalus: 1) Numatytasis priimti Strattono bilius turi būti pertvarkytas taip, kad tremtiniai į JAV būtų išleidžiami pagal buvusią tremtinių sudėtį 1945 metais, nes po tos datos į Vokietiją ir Austriją pribuvo daug tremtinių iš Sovietų sričių, kurie yra pro bolševikinio nusistatymo. Tokį Strattono bilį, koks jis žinomas senoj redakcijoje, kalbėjojo teigimu, nežada remti visa eilė kongresmanų. 2) Į JAV reikia išleisti didelį kiekį tremtinių ir jų išleidimą nenutęsti keliems metams, nes per ilgą laiką tremtiniai sunkių sąlygų bus sumaigyti. 3) Į JAV už dabartinį tremtinių pervežimą paimama po 200 dolerių ir jie vėžami „supuvusiose geldose“. Už tokią pinigų sumą keliaudami prekybininkai ir artistai gauna gerus laivus ir patogų keliavimą. Čia tremtiniai sunkiai skriaudžiami. Užuot gavę nuolaidas, jie visiškai neteisėtai apipiešiami. 4) Į JAV atkeliavusių tremtinių sudėtis pagrįstai kelia susirūpinimą, nes didelė dauguma sudaro vieni žydai. Štai iš laivo, kuriame buvo 800 tremtinių, krikščionių buvo tik 50. Tuo tarpu žydų tremtinių tėra tik 20%. Vadinasi, imigracinėmis priemonėmis šiuo metu naudojasi tik žydai.

Išskėlus šiuos imigracinius negalavimus, suvažiavimo dalyviai žydai bandė protestuoti, bet kiti dalyviai savo karštu reagavimu pilnai pritarė, kad netikslumus reikia taisyti.

GEN. McNARY SVEIKINA LIETUVIUS IR VISUS PABALTIEČIUS

Citizens Committee for Displaced Persons suvažiavimo metu Clevelande buvo plačiai išsikalbėta su gen. McNary, kuris ten pasakė tremtinius priimančią kalbą. Kalbantis lietuvių ir pabaltiečių reikalui, jis LVS pirmininkui P. J. Žiūriui pareiškė: „Tu turi mano leidimą pasveikinti lietuvių ir visus pabaltiečius ir jiems pranešti, kad aš stoviu už jų išlaisvinimą iš nepakenčiamų gyvenimo sąlygų ir suteikimą progos jiems pradėti naują gyvenimą JAV. Čia jų išsikūrimas būtų sveikas ir JAV gerovei“.

KĄ GALI ATLIKTI VIENAS PASISVĖNTS ŽMOGUS

Iš JAV mus informuoja apie veiklą energingo latvio, protestantų ku-

nigo Dr. Osvald Blumit. Šis latvis, JAV yra išgyvenęs apie 10 metų, pastaruoju metu likvidavęs savo išgytus namus, nusipirko keliaujančią namuką ir, jį prisijungęs prie automobilio, keliauja per JAV, rinkdamas pabaltiečiams protestantams aukas. Tai atlieka jis per protestantų bažnyčias. Jis išsiuntinėjo tūkstančius laiškų su prašymu, kad jam suruoštų prakalbas. Prakalbų metu jis aiškina apie bolševizmo pavojų ir reikalą padėti visoms bolševizmo aukoms. Pagalbos reikalui jis turi atspaudinęs specialius lapus, kurių viena įduoda sutinkančiam padėti, gi kitą... siunčia tremtiniui protestantui, kad šis asmeniškai kreiptųsi į pasižadėjusįjį paremti. Iki šio laiko jis yra surinkęs per 16.000 tokių gera-

darių, kurie žada tremtinius remti asmeniškai. Jau daug kas tos iniciatyvos pasekoje yra gavę nemažos paramos. Dr. Osvald Blumit kasdien kalba po 2-3 kartus ir su savo keliaujančiu automobiliu keliauja per visas JAV. Drauge jis platina ir knygutę „A Saga of The Baltic People“. Sinteresuotiems pateikiami ir Dr. Osvald Blumit adresas, būtent: 58 Parkside Avenue, Braintree 84, Mass., USA.

SLA CENTRAS I BROOKLYNA

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje centras, iki šiol buvęs New Yorke, kaip praneša Amerikos lietuvių laikraščiai, persikelia į Brooklyną, 193 Grand St. Manoma, kad čia atsikels ir „Tėvynės“ redakcija su spausuve, nes namas yra erdvus. Ankščiau šis

Tremtinių viltys vėl padidėjo

ŠI KARTĄ PAGRĮSTAI PETROKAITĖS TREMTINIAI CHICAGOS SCENOJE. BULGINAS PAŽADĖJO. „MARGUTIS“.

Jul. Šakelė. — Praėjusį pavasarį ir iki vidurvasario labai karšta buvo spaudoje ir kitose vietose diskutuojamas reikalas išeiti į Ameriką daugiau tremtinių iš karto. Tremtiniai buvo susilaukę daug palankumo, pritarimo ir simpatijos. Bet vėliau tas reikalas visai aptilo, o spaudoje pradėjo pasirodyti posakiai, apie „nepavykusį“ sumanymą išleisti daugiau tremtinių. Mat, buvo gan įtakingos patriotiškos Amerikos organizacijos, kurios buvo tam priešingos. Pvz., Amerikos legionierių organizacija. Jai gali priklausyti visi buvusieji kariai. Ta organizacija griežtai antikomunistinė. Ji tremtinių išleidimui priešinosi todėl, kad jai nebuvo aišku, ar drauge su tremtiniais neatplauks čia daugiau Stalino samdinių. Jos balsas daug sveria. Dabar, kai paaiškėjo, kokio nusistatymo yra dauguma tremtinių, ir Amerikos legions jau remia didesnę tremtinių išleidimą, t. y. Strattono įstatymo projektą.

Svarbiausioji, žinoma, tam įstatymo kiliūtis buvo pats Kongresas, kuris yra

griežtai antikomunistinis

Amerikos kongreso nariai puikiai žino, kad bolševikai moka pasinaudoti visokiais progomis, kad tik daugiau savo agentų prisistatytų Ameriką. Todėl ir į tremtinių didesnio skaičiaus išleidimą jis žiūrėjo su tam tikra abejonė ir vis dėlto. Dabar gi šią vasarą labai daug Kongreso narių asmeniškai lankėsi Europoje, norėdami vietoje susipažinti su įvairiais klausimais. Jų tarpe ir su tremtinių problema. Visi parsivežė giliausią įsitikinimą, kad

tremtiniai niekada jau nebus bolševikais

Taigi jų nuomonė pasikeitė. Kai kurie prosovietiški Amerikos laikraščiai tatau apgalestaudami net pareiškia: Kongresui svarbu tik, kad tu bolševikų neapkentų — tai tu saivai jau esi Amerikos draugas. Žinoma, tai perdėta tų Stalino draugų baimė. Kongresas žino pats gerai, ko jis nori ir ką daro. Bet ir ta pati prosovietinė spauda nusiminusi pranešauja, kad dabar kongresas tikrai jau išleis tuos antikomunistus, atseit tremtinius. Tad atrodo klausimas vėl labai suaktualės. Rūpestis affidavitų gavimu padidės. Bet ir šia proga dar primenu — nepamirškite mokytis anglų kalbos. Tai gali būti vienas pačių didžiausių duonos ir pragyvenimo uždirbimo šaltinių.

Čia dabar ir kiek seniau atvykę tremtiniai kiek galėdami padeda Amerikos lietuviams

tremtinių gelbėjimo akcijoje.

Tam reikalui pasiūvenčia spauda, įvairūs paskaitininkai pranešėjai. Tik lietuviškasis radijas tremtinių reikale kiek silpniau atsiliepią, bet yra vilties, kad ir čia reikalas pagerės. Mat, lietuviškų radijo pusvalandžių Chicagoje yra tikrai labai daug. Tur būt, mažai suklysiu sakydamas, kad daugiausia klausytojų turi Vanagailio radijas, vad. „Margutis“. Vanagailis, (panašiai kaip seniau Kauno radijofone buvo K. Inčūra) tikras radijo lankstingala — „pataiko“ ir vyrams ir moterims, ir seniems ir jauniems. Jo įstaigos adresas: „Margutis“, 6755 So Western Ave, Chicago, Ill., USA.

Praėjusį metų pabaigoje Chicagoje, Dariaus ir Girėno salėje, buvo suvaidintas scenos vaizdas iš tremtinių gyvenimo. Tai, žinoma, labai vykusį propagandą — gyvas ir vaizdus tiklinimas. Režisierius buvo E. Petrokaitė (buvusi Šiaulių dramos teatro aktorė), kuri dabar gyvena Cicerio ir dirba lietuviškame banke, o laisvą laiką aukoja tremtinių gel-

bėjimo akcijai. Scenos vaizdelį parašė V. Simaitis. Pažiūrėti buvo prisirinkę apie 700 žmonių. Taigi labai vykęs ir dėkingumo vertas žygis.

Suprantama, kad tokį žygį buvo galima suorganizuoti tik todėl, kad daug, labai daug kitų tremtinių nesigalėdami nei laiko (jo Amerikoje visiemis stinga) nei lėšų prie to darbo prisidėjo. Labiausia dėkingai minios tokios pavardės p. p. G. Juodelienė (Dr. Juodelkos žmona, Simaitienė ir G. Gudauskienė — buv. Nasvitytė, Dr. Gudausko žmona, muzikė).

Vakaro, taip sakyti, politinę programą atliko p. Rapolas Skipitis ir p. Budginas. Pastarojo prakalbos tikslas buvo: „Nė vienas tremtinys per Kalėdas neturi būti alkanas“.

Žinoma, pats didžiausias acū priklausio čionykščiams.

JAV paskelbė slaptauosius dokumentus

AP iš Washingtono praneša, kad JAV valstybės departamentas išleido 362 puslapių knygą apie „Nacių-Sovietų 1939—1941 m. santykius“. Joje sudėta 260 dokumentų iš Hitlerio užsienų įstaigos archyvų, paimtų 1945 m. Juose nusakomi santykiai tarp Rusijos vadų ir Hitlerio Vokietijos ir kaip buvo pasidalyta Europa į Sovietų ir nacių įtakų sferas.

Pirmajame 1939 m. balandžio 17 d. dokumente išreiškiami nacių-Sovietų santykiai, kurie galėtų būti vis „geresni ir geresni“. Paskutinis dokumentas yra 1941 m. birželio 22 d., kada Vokietija paskelbė karą Rusijai.

Rytų Europos ir Lenkijos pasidailymo susitarimas pasirašytas Molotovo ir Ribbentropo. Apie santykius su Vakarais nieko nepasakytą. „Schwäbische Landeszeitung“ rašo apie tai, kaip buvo pasidalyta Pabaltijo valstybės, kaip Molotovas siuntęs „širdingus sveikinimus vokiečių vyriausybei dėl sėkmingo žygio į Olandiją ir Prancūziją“. Be to,

Atsakykamas mokėti, buvo pareikšta oficialiai, reikš netekimą teisės gyventi stovyklose. Be to, toks atsakymas reikš, kad DP nori netekti savo pirmumą statuso, išskyrus repatriaciją, ir jie be to neteks papildomo maisto. Papildomas maistas buvo duodamas IRO ir American Joint Distribution Committee (Žydų reikalams komitetas. Red.).

Naujasis potvarkis nurodo, kad DP, kurie patenka į rasinę, religinę ar politinę persekiotųjų kategoriją, taip pat ir pabėgėliai, nėra atpalaiduojami nuo mokesčio už maistą ir patalpas stovyklose.

Austrijoje, amerikiečių zonoje, yra apie 70.000 DP stovyklose iš bendro 225.000 skaičiaus visame krašte. Iš jų per 20.133 yra DP žydai stovyklose su 3.500 priedu amerikiečių zonoje Vienoje.

IRO ir toliau prižiūrės stovyklas,

išdavimas visiškai nesirūša su patikrinimo akcija. Juos gaus visi senų liudijimų savininkai, kurie pateiks savo turėtuosius.

Numatoma, kaip skelbia PC IRO, kad šių liudijimų įvedimas užtikrins stovyklose gyvenančių DP globą ir šalpą. Naujasis liudijimas išrašomas dviejuose egz., kurių abu paženklini eilės Nr. Antrasis egz. saugomas oficialioje stovyklos registracijoje. Naujusius liudijimus gaus visi teisėti stovyklų gyventojai, jų tarpe ir vaikai. Mažiesiems vaikams fotografijos nebūtinės. Tokių vaikų liudijimai bus išduodami jų šeimų galvoms, kurie gaus ir dublikatus. (z)

JAV VERBŪS SVETIMŠALIUS I KARIUMENĖ

Reuters praneša iš Washingtono, kad sen. Henry Cabot Lodge (resp. iš Mass.) įteikęs projektą kongresui, kad užjūrio tarnybai būtų suverbuota 50.000 karių.

Senatorius Lodge lydraštyje prie projekto nurodo, kad suverbuoti užsieniečiai sudarys mažiau negu 15% amerikiečių karių. Šie svetimšaliai nebus vadinami svetimšalių legionieriais, nes jie po 5 metų tarnybos turės teisę gauti Amerikos pilietybę. (DM/m.)

ŠVEDIJA NORI DAUGIAU LĖKTUVŲ

Svedijos orinių pajėgų vadovybė pateikė „antrą didelį reikalavimą“ nespacificuotų vampo gamybos lėktuvų. Lėktuvų gamybos bendrovės kalbėtojas pareiškė, jog užsakymas lečia milijonus svarų, bet nesą nusakytą nei lėktuvų skaičius nei lėktuvų rūšis. Tačiau pabrėžiama, kad tai būtų ilgų distancijų lėktuvai, kurie galėtų vežti raketas ar bombas. (AP/DM)

ATTLEE PRIEŠ TRIJŲ DIDŽIŲJŲ SUSITIKIMĄ

AP iš Londono praneša, kad Britanijos min. pirmininkas Clement R. Attlee atmetęs pasiūlymą suorganizuoti susitikimą su prez. Trumanu, Stalinu ir kitų sąjungininkų galvomis, siekiant apsaugoti tarptautinę padėtį nuo blogėjimo. Jis pareiškė, kad jis viską darą tarptautinei padėčiai pagerinti ir todėl nematą reikalo tokiai konferencijai sušaukti.

Rusija davusi Vokietijai 208.000 t javų, 90.000 t benzino, 8.300 t medvilnės, 6.340 t vario, cino ir nikelio. Tačiau draugystė baigėsi karu ir Vokietijos okupacija. (J.A.)

AR WALLACE PARTIJA BUS UŽDRAUSTA

HTB iš Washingtono praneša, kad esąs svarstomas pasiūlymas uždrausti Henry A. Wallace partijai dalyvauti 1948 m. prezidento rinkimuose. Rūmų komitetas užklauso teisingumo departamentą pareikšti savo nuomonę dėl uždraudimo „neamerikinų partijų“, kurios ketina dalyvauti rinkimuose. Respublikonų atstovas William C. Cole remias įstatymo projektą, kuris yra Rūmų administracijos pakomite ir kuriame numatoma, kad negalėtų dalyvauti rinkimuose nė viena partija, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai yra susijusi su komunistų partija, komunistų internacionalu ar su bet kuria kita užsienų agentūra, politine partija, organizacija ar vyriausybe. (NYHT)

Geriausia garantija trečiam karui išvengti

EUROPOS TAUTŲ SĄJUNGA

Daily Mail specialus korespondentas iš Washingtono praneša, apie žinomo JAV valstybės vyro p. Barucho pareiškimą. Jis savo kalboje nurodė, kad Europos tautos sudarytų ekonominę ir politinę sąjungą ir siektų sumažinti tarifus tarp savęs ir išorinio pasaulio. P. Baruchas pridūrė, kad kiekviena šios sąjungos tauta turėtų garantuoti paramą kitoms tautoms, jei įvyktų agresija. Tokia pat garantija turėtų būti ir iš JAV pusės.

„Garantija, jis pareiškė, suprantu tvirtą pasižadėjimą karui, jeigu kuris vienas kraštas būtų užpultas. Vienos ūkinės paramos, kurią teikia JAV, nepakaktų be pačių europiečių bendro pasiruošimo išlaikyti ir kovoti dėl savo nepriklausomybės ir laisvės.“

„Prie tokio pasižadėjimo prisidėtų ir JAV ir ateitų ginči šių sąjunginių tautų, jei jos būtų užpultas. Nesibijokime pradėti dabar tai, ką mes ketiname padaryti dar prieš karo kėlėjus, kurie leistųsi net į agresiją“. Jungtinių Tautų charta leidžia sudaryti tokią sritinį pagalbos paktą ir tokia savitarpės gynybos sutartis bū-

tų sudaryta tuose rėmuose. Tai geriausia mūsų garantija prieš trečiąjį karą“, pareiškė jis. „Kitos tautos, aš esu tikras, prisidės prie mūsų tarpusavio gynybos paktą. Aš tikiu, jog ir Rusija vėliau taip pat prisijungs“. Jis pasisakė už Marshallio planą, tik pastebėjo, kad jis būtų gerai ir sveikai administruojamas.

Sudaryti tarptautinę kontrolę Rūro gamybai.

Stabilizuoti Europos valiutas, suderinant realistiniais pagrindais su prieškarinėmis ir karo meto skolos.

Sudaryti generalinį taikos štabą, kuris rūpintųsi visame pasaulyje išvystyti strategiją dėl Amerikos taikos vykdymo.

Mobilizuoti JAV talkai, sumažinant svarbiausias maisto kainas, nustatant atlyginimus, kontroliuojant pelnus ir atidedant 2 metams mokesčių sumažinimą. Jis dar pabrėžė, kad „jei tai nebus įvykdyta ir juo toliau vis atidėliojama ir protingai neveikiama, juo žiauresnes priemones teks panaudoti arba kraštas (ir pasaulis) susilauks tragiškų pasekmių“. (DM/J.A.)

Austrijos US zonoje DP neberemiami

NYHT bendradarbis Seymour Freidin, HTB pranešimu pasiremdamas, rašo iš Vienos, kad esą patirta, jog visi fiziškai sveiki tremtiniai, pasiilkę stovyklose amerikiečių zonoje, Austrijoje, su mažomis išimtimis, turės mokėti už maistą ir patalpą arba apiešti stovyklas. Šitai buvo patirta sausio 23 d. naktį.

Šis potvarkis, kuris principie paleičia DP žydus ir kai kuriuos politinius pabėgėlius, išgaliojo jau prieš porą savaitių. Amerikiečių įstaigos nurodo, jog tai esanti programos dalis, pagal kurią visos DP stovyklos JAV zonoje bus beveik pačios save išlaikančios.

Beveik visi DP amerikiečių zonoje buvo įpareigoti jau nuo 1946 m. liepos mėn. darbu save išlaikyti. Jie buvo pavesti Austrijos darbo potvarkiams ir dauguma jų buvo įsijungę į Austrijos darbą bei ūkį.

bet pagrindinis maistas bus paimtas iš Austrijos ūkio. Austrijos vyriausybė senai jau skundžiasi DP našta, nors iš 600.000 per vieną trečdį yra įsijungę į darbą.

Siuo metu gyvenantieji stovyklose ir nepriklausą specialiai kategorijai turės mokėti apie 71 šilingą per mėnesį (oficialiai 7 doleriai ir 10 ct.) už maistą ir patalpą.

Pagal ankstyvesnį darbo potvarkį žydai buvo nepaliesi. Dabar nuo mokesčio atleisti tik nacių, vakal iki 16 metų, studentai ir fiziniai nesveiki.

Potvarkyje nurodoma, kad prieš privertiant apiešti stovyklas ar atimant privilegijas, bus įvykdytas patikrinimas, ar DP tikrai yra susipažinę su direktyvomis ir baismėmis, jei jų nebus laikomasi.

Darbas ar pinigai yra vienintelis būdas, kuriuo DP gali gyventi. (JA)